

Svenska Bankföreningen

2006-04-03

Högsta Domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

Övergångsreglerna för företagshypotek (mål 28/27-05)

Högsta Domstolen handlägger f.n. målet Skatteverket ./ Varberg Sparbank. Rättsfrågan gäller tolkningen av 2 och 4 pp övergångsbestämmelserna till ändringarna 2004 i förmånsrättslagen, närmare bestämt hur reglerna skall tillämpas när en konkurs eller utmätning inleddes under 2004 men inte var avslutad vid årsskiftet 2004/2005.

I ärendet har ett yttrande lämnats av Rekonstruktör- och Konkursförvaltarkollegiet (Rekon) i Sverige. Kollegiet anser att den s.k. frysningsprincipen bör tillämpas i konkurser som beslutats under år 2004, oavsett när konkursen avslutas.

Bankföreningen ansluter sig till denna uppfattning. Som framhålls av Mikael Möller i inledningsanförandet till Insolvensrättsligt Forum 2005 är det en grundläggande sak- och konkursrättslig princip att konkursborgenärernas inbördes rätt fastställs per konkursdagen. I enlighet härmed bör äldre förmånsrättsbestämmelser för företagshypotek tillämpas vid alla konkursutbrott som äger rum fram till den 1 januari 2005, men inte därefter. En sådan uppfattning torde, som Möller påvisar, inte heller strida mot ordalydelsen av p. 2, när denna punkt tolkas med hänsynstagande till allmänt omfattande rättssystematiska principer.

Vid denna tolkning av tillämpligheten av p. 2 blir frågan om relevansen av p. 4 inte aktuell. Bankföreningen kan dock instämma i Möllers konstaterande att, om företagshypoteket anses kunna omvandlas under pågående konkurs, bör p. 4 andra meningen kunna användas för att förhindra att negativa effekter uppkommer för företagshypotekshavaren. Det förutsätter dock att denne är aktiv för att tillvarata sin "rätt" och alltså väcker talan i enlighet med vad som anges i denna punkt.

Bankföreningen vill understryka att det är av största betydelse att regleringen av förhållandena i konkurs är tydlig och förutsebar till sina konsekvenser. Det är ofta stora värden som står på spel och utfallet för borgenärerna får under inga förhållanden göras beroende av exempelvis sådana mer eller mindre slumpmässiga omständigheter som att en konkursdomstol av något skäl inte "haft tid" att avgöra ett ärende före en viss angiven tidpunkt.

Med vänlig hälsning

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Ulla Lundquist